

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inzerate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Slovo dr. A. Gertscherja.

Živo so nam še v spominu neznosne, kričeče razmere za časa Heinricherjevega predsedovanja. Morala je najviša pravna oblast poseči takrat v te razmere. Da Heinricherjev naslednik ni bil Slovenec, kdo bi se bil temu čudil? Kdo bi se čudil navzlic temu, da je ves okrožni sodni okraj slovenski, ter je število nemškega življa tako neznatno, da kar izgine v morju ogromne večine slovenskega prebivalstva? In vendar smo bili Slovenci pri imenovanju dosedanjega predsednika, če ne zadovoljeni vsaj zadovoljni, če prav se je imenoval Nemeec na to veljavno mesto, da le ni bil imenovanec očitni nasprotnik našega rodu. Novoimenovanec je bil takrat na glasu nepristranskega sodnika, nepristranskega uradnika. In mi Slovenci smo verovali temu glasu, mi Slovenci smo imeli vse zaupanje do dr. Gertscherja. Vsa naša dosedanja djanja in nehanja nam je temu živa priča. Večkrat je bila prilika, da bi povzdignili svoj glas, a vedno smo to opustili, zaupajoč na nedotakljivost predsednikovo od strani političnega življenja. Zdaj pa smo morali doživeti bridko spoznanje, kako močno smo se varali v svojem zaupanju, napram predsedniku okrajnega sodišča. Gospod dr. Gertscher nam je to na ves glas povedal in dokazal ob svojem slovesu in nam je — kakor je videti — to tudi hotel dokazati.

Odhodni večer dr. Gertscherja je bil skrbno premišljen in spleten. Premišljeno je bilo z na-

menom, kdo mu priredi odhodnico, premišljene so bile odhodnikove besede. Vidi se jim na lici, da so pripravljene za javnost. Delati v javnosti nekak utis, jim je očitni namen. Dokaz temu je to, da so koj drugi dan doslovni odhodnikov govor prinesla zloglasna sovražna nam nemška glasila.

K odhodnici je bilo povabljeno vse, kar v Celji leze in gre uradništva, ne samo pravni uradniki s katerimi je živel v vedni dotiki — ampak vsi uradniki do zadnjega poštnega uradnika, s katerim gospod predsednik nikoli ni bil v dotiki. Navzoči so bili, kakor to gre in kako to že poklic, dostojnost in obilo občevanje in poslovanje zahteva tudi neuradni pravni slojevi, odvetniki a — samo nemški, slovenskih pa menda zato ni bilo, ker niso nikdar prišli v dotiko z gospodom predsednikom. Pa gospod predsednik okrajnega sodišča že ve, kaj se spodobi in kaj gre v takih slučajih. Tudi gg. notarjev ni bil nikdo povabljen. Ker — čudo — ni nobenega Nemca v Celji med njimi.

Dr. Gertscher se je postavil v odhodnem govoru na odločno politično stališče. Hvalil je nemški živelj celjski ter ga opisaval v taki luči, ki je imela očitni namen, vreči najslabšo senco na Slovence. Odhodnik je rekel, da se v Celji ničesa ni godilo, kar bi ne mogel odobravati. Čudimo se pri tej izjavi, da odhodnik kot najviši uradnik ni zapazil ničesar takega, kar bi bilo graje vredno in potrebno. Čudimo se, da ravno ni videl ničesar on, zdi se nam pa, da videti in slišati ni hotel. Nemško-celjske razmere so v zadnjem času prišle

toliko ob svoj moralni ugled, da mu je bilo treba dobre pomoči. In dr. Gertscher se je čutil poklicanega, povišavati res povišanja potrebni moralni ugled celjskega nemštva, on se je dal porabiti kot sredstvo, da je povišaval in povzdigaval za ušesa moralni ugled celjskega nemštva. Dejal je, da celjsko nemštvo nikdar ni ekspanzivno. Kako bi to tudi moglo biti, ko je vendar dalo še ne davno na ves glas izjavo od sebe, da nima samo v Avstriji svojega doma.

Globoko pa nas mora žaliti, pol odkriti, pol prikriti način, s katerim je odhodnik žalil Slovence. Da so bili navzoči Slovenci, bi g. odhodniku gotovo nedostajalo — poguma do tako sovražnih besed. Zato pa se tudi Slovenci niso povabili. S kratka, odhodnik se je pokazal pri tej priliki tako srditega nasprotnika naroda slovenskega, da bi tega nikdar ne smatrali mogoče, da nismo vsega sami doživeli. Ta slučaj nam bo nepozabljiv. Zpomnili si ga bomo in pazili v prihodnje, da ne bomo zopet tako slabo upravitelji, kakor smo dr. Gertscherju. In če ne bo morda njegov naslednik našel med nami toliko zaupanja, kakor ga je takemu dostojanstveniku potrebno, bode to zasluga dr. Gertscherjeva.

Odhodniku se je zdelo tudi umestno govoriti o svojih sodnikih ter jih nekako opravičiti v javnosti, in sicer tudi na stroške in na rovaš Slovencev. Vidi se njegovemu govoru, da mu je posebno dobro delo, da je pri tem predmetu vdaril po Slovencih.

LISTEK.

Turki na Štajerskem posebno v Celju in okolici.

Nekaj za poduk in kratek čas.
(Konec.)

Tudi na Štajerskem so se zopet javili ter so neumljeno pustošili vasi in trge, katere so obiskali.

A ni še bilo dovolj, uboge Štajerce so še obiskali drugi sovražniki, nezadovoljni Ogri, ktere so zvali Kruce. Preplavili so ljutomerski okraj ter vse pokončali, kar jim je prišlo pod roke. Zbegani ljudje so popuščali stanovanja ter se skrivali pred sovražniki po varnih krajih, da bi si vsaj življenje rešili, pa mnoge so kljub temu zasačili srditi uporniki ter so jih na grozne načine mučili.

Leto 1684. pa je bilo mirno; a toliko hujše so prihodnje leto razgrajali Kruci posebno po murskem polju, kjer so si nabrali bogatega plena. Ko so si že dokaj nabrali, so hoteli zopet oditi; pa Tomaž baron Mauerburg, lastnik ljutomerskega grada je planil na nje ter jih je mnogo s pomočjo hrabrih tovarišev pobil ali pa ujel.

Po teh novih žalostnih dogodkih so se zopet otresli Štajerci za nekoliko let težkega sovražnikovega jarma, pa žal, le za nekoliko let; zakaj seme nemira, ki so ga nezadovoljni Ogri vsejali po mnogih krajih, je vedno hujše pogan-

jalo in pospeševalo žalostne nasledke, kateri so Štajersko že leta 1704. zopet zadeli.

V gostih trumah so se priklatili ljuti nezadovoljneži na štajerske livade ter so kakor strašna povodenj preplavili celo ljutomersko okolico in divjali posebno po Središču in bližini.

Ljutomer so zapalili, ker se jim niso hoteli prebivalci pridružiti, njih cerkve pa so na grozovite načine skrunili; razrušili so altare in svetnike ter so njih les porabili za kurjavo zunaj cerkve, svete podobe, ki so jih našli, so pobrali ter jih porabili za vsakdanjo rabo, med tem, ko so sv. hostije, ki so bile v ciborijih shranjene, pometali na tla, ne da bi se bili zmenili za nečast, ki so jo storili Najsvetjšemu. Ko so končali svoj rop, pripeljali so konje ter so jih postavili v božje hrame. Polovili so tudi veliko ljudi, katere so neusmiljeno mučili, jim roke odsekavali ali počasi po glavi tolkli in kakor neumno živino ubijali ali pa so jih prihranili za sužnost; med zadnjimi je bil tudi ljutomerski kaplan.*)

Nič boljše se niso Kruci obnašali v Središču. Kakor divji vihar prihruli so tja ter so začeli siliti prebivalce, naj se jim pridružijo in jim pomagajo pri njihovem delovanju, če pa se jim ne vdajo, jim bodo vse do tal požgali in ljudi vse do zadnjega pomorili. Središčani, v najhujši stiski, so se prestrašili tega nečloveškega žuganja, so se pridružili nezadovoljnežem, ter so jih podpirali pri njihovem divjem napadanju na župnišča.

*) Krempl, Dogd. štaj. zemle str. 191.

V najhujšej strasti se je namreč pomikala divja druhal proti župnišču ter je zahtevala od župnika Jarneja Benger 300 korcev zrnja, 7 šertinjakov vina in še več drugega blaga. Mož ni imel časa, da bi se bil branil, izpolniti je moral takoj želje upornikov ter jim izročiti, kar so zahtevali.

Ko so se pa hudobneži odstranili, je mislil župnik vsaj ostalo blago v Ormož prepeljati in ga tako rešiti roparskih rok, a ni bil srečen pri svojem poskusu.

Med potjo so ga napadli trinogi ter mu vzeli vse, kar je imel pri sebi, potem pa so še enkrat planili na župnišče, ga popolnoma oropali in slednjič užgali.

Nato so Kruci zopet divjali v Ormož ter so se polastili mesta in dospeli v grad, kjer so pograbili zaklade, katere je bil grajščak, ki je še pred njihovim prihodom zbežal v Ptuj, zakopal v zemljo; potem pa so pobrali pohištvo in so končno grad razrušili in kakih 160 kletij in stiskalnic po okolici oropali.

Približali so se tudi cerkvi sv. Miklavža, katera je pa bila zaprta in župnišče prazno, ker je ondotni župnik Martin Stariha bežal k podružnici Device Marije v Jeruzalemu. A vse to ni nič oviralo upornike, vdrli so v cerkev, pobrali vse dragocenosti in odpluli na to proti Jeruzalemu, da bi še tam oropali hram božji in pa župniku pobrali, kar si je prinesel seboj. A varali so se, zakaj svoje nečloveške namene so pošteno poplačali v tako zvanem Babjem klancu,

Čudno se nam zdi, da tudi pri svojih poduradnikih gospod odhodnik ni našel ničesar, kar bi bilo — vsaj poboljšanja potrebno. Mislimo, da bi mu ne bilo pretežavno spominjati se na Slov. Bistrice, Konjice in Celje, morda pa bi se vendar našlo, kaj poboljšanja potrebnega. Sploh pa se je ta del govora posebno ponesrečil. O sodniku je najboljšo, da se kar nič ne govori. Gospod odhodnik pa je s svojim govorom spravil svoje sodnike v javni razgovor.

Gospod odhodnik je imel namen, udariti Slovence; vendar svojega namena ni dosegel, ampak je s svojim nastopanjem edino le škodil stranki, katero je hotel zagovarjati. Nam pa je odprl oči, da nam je treba dobro premotriti, komu naj zaupamo. Bog nas brani prijateljev, sovražnikov se bomo branili že sami! Za odhodnico pa kličemo odhodniku: Srečno, Bog daj na večno!

Vsem krajnim šolskim svetom, farnim knjižnicam, bralnim društvom, čitalnicam, rodoljubom i. t. d. na Slovenskem.*)

Najdražji zaklad vsakega naroda je njegova mladina. Narod živi v svojej mladini dalje, v njej vidi svoj prihodnji obstanek, mladina mu je up in nada. Kakoršna je mladina v sedajnosti, približno takšen bode narod v prihodnosti. Resnico te trditve priznava vsak olikan človek, globoko jo čuti v svojem srcu vsak rodoljub; zato pač gledamo s paznim očesom na naše šole, kjer se nam draga mladina podučuje in vzgojuje. Vsak razumni človek ve, da šola ni cilj, konec ali namen našega življenja, temveč ona je le sredstvo za napredek in življenje. Učenec se ne uči za šolo, temveč on se uči s pomočjo šole za življenje. Šola podaja mladini le pripomočke, da bi v poznejšem življenju mogla lepo in pošteno živeti ter si v izbranem poklicu lažje služiti svoj kruh. V šoli se učé otroci spoznavati resnice sv. vere. Na podlagi računstva in beril iz prirodoslovja, zemljepisja, zgodovine itd. se učé, da je dobra vest podobna svetitemu angelju, a slaba črnemu težkemu kamenu, da nam je ljubezen do svojega bližnjega, do naroda domovina in vsega človeštva zvezda-vodnica v vsem življenju, a sovraštvo, da je podobno zlemu duhu itd. V šoli vidijo otroci v primerih, koliko je vredno pravo prijateljstvo, sloga, zadovoljnost, red, varčnost, resnica, hvaležnost, spodobno obnašanje, pravičnost, poštenost, usmiljenost, itd. itd.; vidijo pa tudi koliko slabih nasledkov rodi sovraštvo,

*) Vse cenjene pedagoške in politične časopise po Slovenskem prosimo, da ponatisnejo ta članek. Pisatelj in uredništvo.

kjer so jih pričakovali farmani z župnikom in jih mnogoštevilno pobili.

O tem času so tudi po radgonski okolici ropale uporniške čete; a njihovo divjanje je preprečil slednjič junaški Draš, ki je z 3000 oboroženimi kmeti večkrat napadel nasprotnike ter jih končno srečno premagal. Nad 300 Krucev je našlo v boju smrt, mnogo pa je bilo polovljenih; razun tega si je pa Draš nabral bogatega plena.

L. 1706. ni bilo nič boljše za Štajerce. Zadnjega dne meseca sušca so zopet privihrali Kruči, katerim so se bili ta čas tudi Turki pridružili, na Štajersko. Razdelili so se v dva oddelka ter so planili zgoraj Radgone pri nemški sv. Ani na Straden. Takoj so pokazali vso svojo grozovitost in divje postopanje. Koder so hodili so vse pokončali. Uboge starčke so lovili ter jih na grozne načine mučili, deklice in dečke morili, tako, da ni bilo zdihovanja in kričanja prebivalcev ne konca ne kraja.

Gosta megla dima se je vlačila nad upeljenimi poslopji ter je naznanjala daleč na okrog žalostno osodo prebivalcev.

Tudi zvonovi v Stradenu so se oglasili in so prosili s svojimi tužnimi glasovi pomoči. In bili so uslišani, zakaj že se je oborožil dekan Matija Marko s svojimi ovčicami, je planil z največjo pogumnostjo na trinoge ter jih s pomočjo svojih hrabrih spremeljevalcev zapodil v beg in rešil tako Straden. Komaj pa je dekan premagal sovražnike, se je že približal neki školnik z veliko četo, katero je med tem časom zbral, ter je podil premagane upornike tja na Oggersko nazaj,

nesloga, nezadovoljnost, nered in zanikernost, zapravljenost in razkošje, laž, nevaležnost, potuhnenost in zvitost, nestrpnost, odurnost, nespodobno obnašanje, krivica, nepoštenost, neusmiljenost itd. itd. To prepričanje o dobrih nasledkih, izvirajočih iz čednostij in slabih, izvirajočih iz napak in pregreh se v otrocih najboljše utrdi po primerih, ki jih čitajo v dobrih knjigah; zato se nahaja pri vsakej šoli večja ali manjša šolarska knjižnica, iz katere se otrokom posojujejo knjige na dom, da si tudi izven šole žlahtnijo svojo nežno srce. Naš narod ima sicer dično „družbo sv. Mohorja“, ki razpeča med odrasle ljudi mnogo tisoč lepih knjig, a za šolsko mladino je v nas Slovencih premalo knjig. Slovensko učiteljstvo je gojilo že več let srčno željo, da bi se za slovensko mladino ustanovila stalna in dobro urejena ali organizovana „Knjižnica za mladino“ ter je zastavljalo svoje moči za njeno uresničenje tako, da se je letos njegova želja izpolnila. „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ je namreč že izdala I. in II. zvezek „Knjižnice za mladino“, ki bode izhajala redno vsak mesec v trdo vezanih od 5 do 6 pol obsegajočih knjižicah. Celoletna naročnina za 12 knjig znaša samo 1 gl. 80 kr., ki se naj pošilja uredniku A. Gaberščeku v Gorici na Primorskem (A. Gaberšček izdava tudi izvrstno „Slovansko knjižnico“). Ta naročnina je tako malenkostna, da potrebuje „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ za to vzvišeno podjetje najmanj 1500 rednih in točnih naročnikov. Troški za knjižnico so namreč veliki, treba plačati papir, tisek, vezanje v trde platnice, pisatelje, uredništvo, poštnina itd. Umeva se samo o sebi, da se bodo izdavale le dobre knjige in sicer pridejo v natis le oni rokopisi, katere je ocenjevalni odbor pregledal in potrdil. Odslej se bodo torej vsi dobri pisatelji mladinskih spisov združili v „Knjižnici za mladino“.

Slovinci! „Knjižnica za mladino“ nam bode torej pomagala ne samo vzgojevati in žlahtniti srce naše mladine, temveč ona nam bode tudi dala temelj vsej književnosti. Vsak izobražen Slovenec je prepričan, da bode omika našega naroda, kot jedino sredstvo k obvarovanju njegove individualnosti le tedaj rastla in cvetela, ko bomo imeli bogato književnost in da bode naša književnost le tedaj uspešno napredovala, ko se bode sistematično t. j. na trdnj podlagi gojila. A ta trdna podlaga je književnost (literatura) za mladino. Človek se mora že kot otrok navaditi rad čitati ali brati. Čitanje mu mora postati najmilejša zabava, da si požlahtni srce in se izogne slabim nasledkom malopridnega pohajkovanja ob nedeljah in praznikih. Kdor je za

od koder so se bili priklatali ropat naše dežele in zapeljevat vladarju zvesto ljudstvo.*)

Še enkrat so se povrnili združeni s Turki, na Štajersko, da še enkrat takorekoč za slovo obiščejo lepe kraje naše domovine.

Vstuli so se leta 1710. v okolico tirnovsko ter so ropali in plenili daleč na okrog, lovili ljudi po polju ter jih strašno mučili in morili ali pa jih odpeljali seboj. Pa to njihovo divjanje je bilo, kakor sem že omenil, zadnje na Štajerskem, ne dolgo potem so namreč zapustili oropane štajerske kraje ter se niso več povrnili.

Tako sem vam popisal tukaj, dragi bralci cenjene „Domovine“ površno one žalostne čase ko so Slovenci in posebno tudi štajerski tako milo zdihovali pod težkim turškim jarmom. Ko liko muk so pretrpeli, koliko krvi prelili! Vendar pa so vselej neustrašljivo in nepremakljivo stali na bojnem polju in se borili do zadnjega zdihljeja.

Vrlo! In mi, bomo li mar nezvesti sinovi majke Slavije nevredni nasledniki naših pradedov. Ne, tega ne, ampak oklenimo se naše mile majke in vselej očitno pričujmo, bodi si z besedo ali z dejanjem, da smo njeni zvesti sinovi vredni tistih očetov, ki so toli krvi prelili in nam tako boljšo prihodnost zagotovili. Povsod in vselej pokazimo, da

Slovenec sem,
Od zibel do groba,
Ne gane moja se zvestoba,
Da vsikdar reči smem,
Slovenec sem!

Kovačev.

*) Prim. Krempel, Dogd. štaj. zemle st. 192.

mladih let imel navado čitati t. j. kdor se je navadil biti vnet čitatelj, ostane takov tudi v starosti ter doseže višjo stopnjo izobraženosti. Zavoljo tega se mora sedaj, ko imamo v vsakem še tako hribovitem kraju svoje šole, skrbeti, da se šolske knjižnice napolnijo z dobrimi knjigami za mladino. Odkritosrčno moramo priznati, da je bila doslej naša književnost za mladino ne le kar se tiče števila del, temveč tudi njih iztisov jako revna, da je toraj zaostajala daleč za potrebo narodovo. Ta kričeči nedostatek je odpravilo letos naše vrlo in delavno slovensko učiteljstvo z ustanovitvijo urejene „Knjižnice za mladino“. Vsled tega se letos slovenski narod v vzgoji in poduku mladine bliža onej stopnji, katero so drugi slovanski narodi večidel že prej dosegli. Češki narod je že v letu 1859. ustanovil društvo „Dědictví Maličkových“ (Dedišina malih) za izdavanje mladinskih spisov. To društvo je imelo leta 1876. čujte in strmite! že 31100 členov, a dandanes jih šteje gotovo blizu toliko, kakor naša dična „družba sv. Mohorja“. Društvo „Dědictví Maličkových“ je bilo ustanovljeno v prvej vrsti za krstne botre, ki upišejo po izvršenem sv. krstu svoje varovance v društvo, plačavši za nje enkrat za vselej botrinski donesek 3 gl. Ti otroci dobivajo do svojega 16. leta vsako leto društvene knjige brezplačno, botri pa dobé lepo izdelan botrinski diplom, katerega darujejo svojim varovancem v vedni spomin. To je krasno! To je ginljivo! Ko se torej otrok nauči čitati, najde dovolj knjig za požlahtnjenje svojega srca. Tudi šolske knjižnice, hiše, bralna društva in odrasle osebe se sprejmó v to društvo za 10 let proti enkratnej naročnini 5 gl. To uzorno česko društvo smo zato omenili, ker smatramo vzgojo mladine za vzvišeno delo in da bi v nekoliko letih, ko se bode našej novorojenj „Knjižnici za mladino“ zagotovil obstanek, tudi naša neumorno delavna „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ ustanovila pri „Knjižnici za mladino“ posebni oddelek za krstne in birmske botre, kateri bi z enkratno naročnino upisali svoje varovance za prijemnike knjig do 14. ali 16. leta.

Slavni krajni šolski sveti po Slovenskem! Postanite tudi vi dobronamerni botri mladine cele svoje šolske občine, svoje fare, naročite za svojo šolsko bukvarno „Knjižnico za mladino“, a slavna bralna društva, čitalnice, rodoljubi duhovskega in posvetnega stanú, naročite jo za „družbo sv. Cirila in Metoda“, da jo ona darujetistim šolam na naših ogroženih jezikovnih mejah, kjer slovenska mladina ne dobiva nič knjig in je izpostavljena nevarnosti preširnega ponemčevanja! Premožnejši stariši pa si jo naročite za svoje drage otroke, tako bomo z združenimi močmi pomagali našemu učiteljstvu žlahtniti srca naše mladine, izobraziti svojemu narodu vrle naslednike, pomnožiti slovensko književnost ter zagotoviti svojo narodno individualnost. V to pomozi Bog in sreča junaška!

Slovenski mladinoljub na Štajerskem.

Celjske novice.

(Važna razsodba upravnega sodišča.) Meština občina celjska je ob svojem času odvzela občini okolici celjski mestni park, Reiterjev breg in še nekaj drugih zemljišč. Deželni odbor štajerski, v katerem Slovenci nimajo nobenega zastopnika, ustregel je koj Celjanom, ter tako oškodoval občino okolico celjsko. Ker je pa ta reč tako lahko šla, polotil se je Celjanov tek še tudi po lepih Gaberjih, ter bi radi še tudi Gaberje pohrustali, ter so začeli pri deželnem odboru peticionirati, kakor razvajeni otroci, naj ji da Gaberje. Deželni odbor še te prošnje ni rešil, in kakor se vidi, tudi ne bo več, ker se je ravno kar pred upravnim sodiščem opekel. Čisto enako je bila stvar v radgonskem okraju. Tam je občina Drauchen, kateri se je zljubilo po enem delu sosednje občine Hürth. Deželni odbor je tudi na prošnjo občine Drauchen odvzel občini Hürth skoraj tretjino ozemlja in ga pridružil občini Drauchen. Slednja pa se je pritožila na upravno sodišče, katero je pri obravnavi dne 6. marca t. l. spoznalo, da je odločba deželnega odbora štajerskega protizakonita, ali protipostavna. Ta razsodba nam pravi, da torej iz te moke ne bo kruha, kakor bi radi, da se nemškimi Celjanom zastonj cedijo sline po Gaberjih.

(Imenovanje). Drž. pravdnika namestnik Franc Trenz imenovan je deželnosodnim svetnikom v Celji.

(Volka ustrelil) je dne 11. t. m. Anton Brežnik na Lopati pri Celju. Volk je male pasme (močvirnak) in brž ko ne se jih je zateklo več iz Koroškega, koder so bili preganjani v ta kraj. Politična oblast baje napravi skupni lov na volke, ker se je naznanilo, da so jih videli še več v tem kraju.

(Občinska volitev na Teharjih). Kmalo bo razpisan dan občinske volitve na Teharjih. Narodna stranka se je začela pridno gibati. V nedeljo dne 10. t. m. bil je volilni shod v gostilni Cajhenovi na Teharjih. Zbralo se je toliko najboljših posestnikov, slovenskih volilcev, da je velika sobana bila čisto natlačena. Shod je otvoril gosp. Medved, kaplan teharski, kateri se je na predlog g. Hribarja iz Celja izvolil tudi za predsednika shodu. G. Medved, dr. Ivan Dečko in Dragotin Hribar pojasnjevali so z živo besedo pomen te volitve, potrebo, da se narodna stranka dobro postavi na noge, ter podere to sicer uže razpadajočo nemškutarsko trdnjavo, katera štrli iz slov. zemlje v zrak, kakor podrtija celjskega gradu; osvetili so tudi laži, s katerimi hoče nemškutarska stranka, ki čuti, da nji takrat gre hudo za nohte, begati volilce. Na primer: Da hote Teharčani vse požreti, ter ostale okolice spadajoče k tej občini popolnoma izpodrinuti. Ravno nasprotno! Kedo se bo volil od slovenske stranke v nov odbor določil bo shod zaupnih mož. Iz vsake okolice sklicali se bodo najveljavnejši možje, da se dogovoré, koga bo vzeti iz vsake okolice v odbor. Teharčani pa hočejo voliti ž njimi, narodno, tudi če ne bo ne eden Teharčan med kandidati. — Grozijo se nemškutarji nadalje, da bo občina svoj med kmeti izposojen denar, kacih 10.000 gld. odpovedala kmetom. To je prazna grožnja. Slovenci bodemo zmagali, in potem ne bodo oni nikomur posojila odpovedovali; in če bi, recimo, tudi odpovedali, imate slov. posojilnica v Celju ter „Južnoštajerska hranilnica“ v Celju ne dosti manj ko 3 milijone prometnega premoženja, tako, da se tistih par grošoy lahko kar tje vrže. Bati se torej ni nič. Zbrani volilci so navdušeno pritrjevali besedam govornikov, ko so nekoliko počesali in prešetalisti trojico, — pa ne sveto trojico — ki komandira in ima sedaj vže toliko let teharsko občino v žepu, in katera trojica se imenuje: Zepi, Jellek-Kovač. Vsi so rekli, proč s to trojico, ter obljubili delati na to, da se tem trem gospodom izvije iz rok komando, in da bode slovenska občina teharska dobila tudi na zunaj pošteno slovensko lice, to je, slovenski naroden občinski odbor in slovenskega narodnega župana! — Volilni shod počastil je tudi rojen Teharčan g. dr. Štor, odvetnik iz Ljubljane, in pa nekaj vrlih narodnih Trnovelčanov, ki so obljubili, da pridejo Trnovelčani vsi, ki imajo volilni glas na Teharjih, na pomoč. Kakor stvar kaže, skoraj ni mogoče drugače, kakor da bo slovenska stranka sijajno zmagala, ter odsekala nemškutarskemu zmaju eno močno glavo.

(Slovenski učitelji in celjski nemškutarji.) Znano je, da imajo naši Nemci slovenske učitelje posebno na piki. Vsakega, kateri ne trobi v njihov rog, ter ni odločen nemškutar, takoj razglase kot slovenskega rogovileža in če je tudi najmirnejši človek, ki se za agitacijo še ne zmeni. V zadnji številki svojega jetičnega lističa so to tudi kar na ravnost povedali. Okrivili so bili v prejšnji številki tega lista teharske učitelje, da strastno agitujejo proti sedanjemu občinskemu zastopu. Ker to ni res, morala je „vahterca“ prinesiti popravek. Zanimivo pa je, kar pravi v dostavku: „Ako ti gospod jenočejo biti rogovileži (Wühler), bi bili mogli povdarjati, da so nemškutarji (deutschfreundlich), potem bi bili mi radi preklicali, kar smo rekli zoper njih.“ Tedaj, kdor ni nemškutar, ta je po sodbi teh gospodov uže samo zaradi tega slovensk rogovilež, in tega je treba napadati, ako tudi ne da nikakega povoda.

(Dr. Russ načelnik nemške levice) je od celjskih Nemcev slovesno proglašen za izdajico nemškega naroda. In zakaj? Zato, ker je priznal, da je v krajih kjer stanuje več narodnosti, treba, da tudi poštni in prometni uradniki znajo jezike dotičnih narodnosti in da se tudi tiskovine iz

dajajo ter napisi napravijo v obeh jezikih. Kdor le za las odstopi od načela, da je slovenske narodnosti treba zatirati brez vsakih obzirov, ta je tem ljudem „izdajica nemškega naroda“. In kdo so ti ljudje? Na njihovih imenih se vidi, da jih je rodila slovenska mati, in skoro za vsakega posameznega od njih se ve, kedaj in zakaj je zatajil svojo slovensko narodnost, ter se začel izdajati za Nemca. To so izdajice, katerih se morajo pravi Nemci samo sramovati.

(Gustav Schmidl in J. Kreuzberger) zagovarjala sta se dne 13. t. m. pred okrožno sodnico v Celji, zaradi krive. Obsojen je bil Gustav Schmidl na 6 tednov zapora in J. Kreuzberger pa na teden dni.

(Celjska mestna nemška hranilnica) izkazala je čistega dobička v letu 1891 25.677 gl. 12 kr. v letu 1892 21.383 gl. 27 kr. v letu 1893 17.128 gl. 72 kr. v letu 1894 12.995 gl. 93 $\frac{1}{2}$ kr. toraj, v teku zadnjih štirih let vedno padal je njihov čisti dobiček od leta do leta ter padel od 25.667 gl. 12 kr. na 12.995 gl. 93 $\frac{1}{2}$ kr.

(Veleposestvo Anderburg) pri Št. Jurji ob j. ž. kupil je g. dr. J. Serbec za ceno 10.000 gld.

(Nepozvani odpiralci) blagajnic, ki sedaj vznemirjajo svet, so tudi v Celji dobili svojega vrstnika in posebnega prijatelja tujih denarnic. Na tukajšnjem kolodvoru so namreč našli 5 klg. težek zabojček vitrihov in dletov ter drugega tatinskega orodja. Temu „umetniku“ pa najbrž sreča ni bila mila, ker je skrnil umetno svoje orodje v sneg, menda za boljše čase. Povprašuje se, kdo je lastnik, da se mu vrne najdena last — za primerno plačilo.

(Peticijo za nižjo gimnazijo celjsko) odpisale so še naslednje občine: Staritrq, Golovabuka, Šent Ilj, Šent Jan, Lehen, Sv. Martin, Sv. Miklavž, Mislinja, Otiški vrh, Pameče, Podgorje, Razbor, Šent Vid in Vrhe v slovenjegraškem okraji in Dramlje v šmarskem okraji.

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini.) Župnija v Podsredi se je podelila ž g. Jur. Galuna župniku pri Mariji Devici v Brezji.

(Premembe pri učiteljstvu.) Gosp. J. Hauptman, podučitelj v Vurbergu, imenovan je ondi učiteljem; gospa Marija Cvahte je imenovana podučiteljica pri Malinedelji; gospa Placida Volavšek, nadučiteljica v Brežicah, je stopila v pokoj. G. Miha Teran, bivši učitelj v Žicah pri Konjicah, je umrl v visoki starosti, 77 let star. Ranjki je bil mož stare korenine, vrl učitelj in poštenjak skozi in skozi.

(Tatvina v železniškem vozu.) V nedeljo 3. t. m. se je peljal mlinar Jan. Aram iz Rečice v Št. Jurij na j. ž. Spečemu je nekdo ukradel 216 gld.

(Razširile se bodo šole): V Slivnici pri Šmarji na 3 razrede, v Polenškaku v ptujskem okraji na 2 razreda in na Slatini (v prihodnjem šolskem letu) na 6 razredov.

(Posojilnica v Konjicah) dovolila je pri svojem rednem občnem zboru dne 28. svečana t. l. v dobrodelne in oziroma narodne namene sledeče zneske: šoli v Tepini 120 gld., šoli v Konjicah (okolica) 80 gld., dijaškim kuhinjam v Mariboru in v Celji vsaki po 25 gld., društvu sv. Cirila in Metoda 25 gld., pevskemu društvu v Ptuj 20 gld., ubožcem okolice konjiške 49 gld. 21 kr. in za nameravano ustanovo v proslavo petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja 250 gld. Obresti znižala je konjiška posojilnica od posojil na 5% in od vlog na 4%.

(Nadučitelj g. P. Kapun) v Konjicah je dobil naslov ravnatelja.

(V Solčavi) imeli smo, dasi je bil sneg do pasu, dobro obiskovan sv. misijon. Preč. gg. Lazaristi iz Celja storili so v resnici, kar je moč, da so odškodovali ljudi, ki so po tri ure hoda imeli do cerkve. Sv. zakramente prejelo je nad 700 oseb. Dal Bog, da bode seme, ki so ga sejali v naša srca, rodil obilo sadu. Preč. gospodom pa srčna hvala in Bog plati!

(Trboveljsko pevsko društvo „Zvon“) je priredilo 25. p. m. veselico, katera je pod vodstvom vrlega predsednika, g. kapelana P. Gre-

gorca, prav dobro vspela. Na veselico se je zbralo lepo število gostov. Zastopana je bila častno vsa trboveljska dolina, a prišlo je tudi mnogo gostov iz drugih krajev, posebno iz Hrastnika in Laškega trga. Vse točke vspeveda izvršile so se izborni. Petje je bilo lepo. Posebno pohvalo zaslužijo vrli šmartinski tamburaši, ki so vzbudili Trboveljcem tako navdušenost in veselje do slovenske tamburice, da so sklenili ustanoviti tamburaško društvo. Vse je bilo veselo in zadovoljno.

(Vrli bizeljanski vinogradniki) so bili že večkrat pohvaljeni v našem listu, kako so razmerno v kratkem času posadili zopet nove vinograde. Nedavno jih je zopet pohvalno omenil list avstrijskega vinogradskega društva, hvaliviš gg: Balon, Malus, Janežič, Veršec, Delkot, Thiery in dr. Bizeljanski vinogradi so merili 436 hekt. in bili so od leta 1880 naprej vsi uničeni, toda tudi zopet zasajeni z ameriško trto. Od 800 oral je že kacih 500 oral zopet zasajenih, in lani so že pridelali blizo 800 veder vina nove vrste in ga precej dražje (6—8 kr. pri litru) prodajali, kakor prejšnjo sicer tudi znano dobro in močno kapljico. Razen tega so lani znabiti do 100.000 požlahtnenih trt prodali, in sicer 1000 za 120 gl. do 180 gl. Vinogradniki slovenski, posnemajte Bizeljance!

(Vabilo) na komorno godbeni večer v nedeljo dne 17. marca ob 8. uri zvečer v čitalniški dvorani v Ptuj. Vspored. 1. Mendelssohn: Quintetto B-dur, Op. 87. a) Allegro vivace. b) Andante scherzando c) Adagio e lento. 2. Kaan: Podoknica za cello in glasovir. 3. Smetana: „Iz mojega življenja.“ Quartetto E-moll a) Allegro vivo appassionato. 4. Dvořak: Koncert za gosli in glasovir. 5. Haydn: Iz 7 zadnjih besed Kristusovih. Sonata 2. (Resnično ti povem še danes boš z menoj v raji.) 6. Donizetti: Elisir d'amore. Trio za glasovir, gosli in cello. Vstopnina za osebo 30 kr. Vstop je dovoljen p. n. povablencem, članom in po teh vpeljanim gostom.

(Občinski odbor pri Sv. Barbari v Halozah) je enoglasno sklenil, sprejeti za častna občana gospoda Anton Gregorič-a, predsednika narodne čitalnice v Ptuj in Simon-a Ožgan-a, c. kr. notarja v Ptuj, zaradi neumornega delovanja na narodnem polju.

(Učiteljskim zastopnikom) v ormoški okrajni šolski svet je izvoljen g. J. Rajšp, učitelj v Ormoži.

(Ljutomerska nemška občina) v trgu hoče še s tujim imetjem razpolagati. Zemljišče, na katerem stavi „šulferein“ nemško šolo, je last 87 tržanov, in to zemljišče je podarila občina „šulfereinu“, ne da bi bila vprašala tržanov. Lepa reč!

(Medjimurske duhovnike) so začeli preganjati radi državnozbornske volitve, ki je izpala liberalcem na korist, ogerske gosposke; nalagajo se jim policijske kazni, in znabiti jih bodo še sodnijske gosposke preganjale. Ubogi siromaki!

(Dijaško društvo „Triglav“ v Gradci) priredilo je bilo v zvezi z drugimi slovanskimi društvi v sredo, 13. t. m. „Preširnovo slavnost“, ki je jako lepo vspela in dela čast našim vrlim akademikom. — Natančneje poročilo pričakujemo.

(Grbi spodnještajerskih mest v kupi namenjeni Bismarcku v darilo.) Štajerski Nemci, ki ob 80letnici klečeplazijo pred ljutim sovražnikom Avstrije, bodo dali med drugim Bismarcku krasno častno kupo, v katero bodo vdeleni grbi raznih štajerskih mest. Mej nemškimi mesti, katerih grbi se bodo odsevali iz Bismarckove kupe, nahajajo se tudi mesta: Radgona, Brežice, Ormož, Slovenjgradec in Slovenska Bistrica. Na naslovu se bodo svetile besede: „Za 80. rojstni dan — 1. aprila 1895.“ Teh avstrijskih izdajic menda sam Bismarck ne bo vesel. Kdo li mara za izdajice?! Sramota!

(Umrli je) v Gradci g. J. Rupnik nekdanji c. kr. glavar v Brežicah.

(Naše nemške šole). Deželni odbor je v svojem letnem poročilu naglašal, da je le devet nemških ljudskih šol na Spodnjem Štajerskem, sredi slovenskega ljudstva. Njemu se to število premajhno zdi, nam Slovencem, katerim je to velika krivica, je to preveč, veliko preveč. Pa ko bi v resnici med 257 šolami, kolikor jih je na Spodnjem Štajerskem, ne bilo več, kakor 9 nemških šol, druge pa slovenske, moglo bi se že še potrpeti. Ali poročilo štaj. deželnega odbora

se žalibog ne vjema z dejanskimi razmerami: 1) so vse šole v mestih: Maribor, Ptuj in Celje nemške, čeravno so v teh mestih slovenske manjšine, in že v teh mestih je 13 nemških šol; 2) je 6 čisto nemških šol med slovenskim prebivalstvom v okrajih na mejah: Arvež, Cmurek, Lipnica, Radgona, v katerih so znatne slovenske manjšine v dotičnih šolskih okoliših; 3) imamo žalibog že čisto nemške šole v takih krajih in okrajih, kjer imajo Slovenci navadno ogromno ali vsaj znatno večino. Takih šol je zopet 10, namreč: Konjice, Laško, Ljutomer, Marenberg, Muta, Št. Jernej nad Muto, Sobota, (vse 3 v marenb. okraji), Radvanje, Razvanje, Studenci (vse 3 pri Mariboru), 4) sledijo privatne nemške šole, podpirane od nemškega „šulfereina“, s katerimi se tako rahlo postopa, kakor z inozemskimi cvetkami po zimi. Take nemške šolske cvetke so v Sevnici, v Pikrah pri Mariboru, v Štoreh pri Celji; k temu številu se še pridruži nekaj nemških „Kindergartenov“. Zato število nemških šol na Spodnjem Štajerskem ni samo 9, žalibog da ne. Število teh nemških šol, v katerih je večkrat $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ ali $\frac{4}{5}$ Slovencev, je najmanj 32, reci dvaintrideset. Ako bi te šole imele le po en razred, ne bi nas še tako plašilo; toda te nemške učilnice in mučilnice imajo po 2, 3, 4 in 5 razredov; teh nemških razredov je 102 na Spodnjem Štajerskem, kjer je znabiti poprek od 30—50 slovenskih otrok, kateri v šoli nobene slovenske besede ne slišijo. Torej se nam Slovincem na Spodnjem Štajerskem vsako leto od 3000—5000 otrok ponemčuje. A vse to štajerskim Nemcem še ne zadostuje. Še bodo snovali nemške šole: v Brežicah, Vojniku, Vitanji, Slovenski Bistrici, Ormoži, v Slovenjemgradci, itd. itd. In glejte krivičneže! Za te šole hočejo imeti tudi le nemške učitelje, prave Nemce — nemškujoči Slovenci so jim še premalo. — Zato naj bi deželni odbor posebne ustanove delil navlaš za nemške pripravnike kot bodoče nemške učitelje, na Spodnjem Štajerskem. — Štaj. deželni odbor tudi pravi, da je na Spodnjem Štajerskem le 32 nemško-slovenskih ali slovensko-nemških šol. Prihodnjč hočemo še te tako zvane utrakvistične šole dejati na rešeto in se o številu in uredbi teh prepričati.

(Slovenski zabavni večeri v Gradci). Da se Slovenci ne poizgube v morji tujščine in spoznajo drug drugega ter imajo neko središče, kodar se medsebojno navdušujejo, je velezaslužni predsednik izvanakademične podružnice sv. Cirila in Metoda odredil zabavne večere. Ti večeri združijo nas tudi z drugimi brati Slovani, kar je v posebno korist naši šolski družbi. — Da so priljubljeni taki večeri, pokazalo se je 25. februarja, pustni pondeljek, v dvorani „Steinfelder Bierhalle“. Prišlo je na stotine samo izbranega občinstva, ki je sledilo z navdušenjem vspredu. Muzikalni vspredu otvoril je srbsko-slovenski orkester pod vodstvom izvanredno marljivega, nadarjenega g. Gojmir Kreka, jurista, z maršem „Srbska zora“ ter uzbudil s to točko, kakor s svojimi drugimi točkami burno pohvalo. Isto velja o hrvaško-slovenskem tamburaškem zboru pod vodstvom g. med. Miho Podlesnika, koji se tukaj v obče rad posluša. Koncem zahvalil se je naš vrli prvomestnik slov. akademikom za njih dobrovoljno sodelovanje in sprožil misel, da bi družbeniki v spomlad priredili skupni izlet. Posledne ure so se zabavali društveniki, posebno mladež, z domačimi zabavami, dok ni napočil pustni terek.

Druge slovenske novice.

(Slovenske posojilnice in hranilnice leta 1894.) Posojilnica v Mozirji je imela v svojem 20. upravnem letu 405.616 gl. prometa, 3356 gl. čistega dobička in v obeh rezervnih fondih 9876 gl. — Posojilnica v Crnomlji je imela lani, v svojem 10. upravnem letu 209.330 gl. prometa, 3063 gl. čistega dobička in 8817 gl. rezervnega fonda. — Posojilnica pri Sv. Lenartu pri Sedmih studencih na Koroškem je imela lani 37.025 gl. prometa, 77 gl. čistega dobička in 122 gl. prihranjene zaloge.

(Imenovanja). Imenovani so: Drž. pravdnika namestnik v Ljubljani sodni svetnik dr. Andrej Ferjančič, deželnosodnim svetnikom

extra statum pri dež. sodišču v Ljubljani; drž. pravdnika namestnik v Novem mestu Ivan Škerlj, deželnosodnim svetnikom pri okrož. so dišču v Novem mestu.

(Novo gimnazijsko poslopje v Kranji). Mestna občina v Kranji je nasproti cesar Franc Jožefovega drevoreda definitivno kupila dve večji parceli in je predložila deželnemu šolskemu svetu načrte za novo gimnazijsko poslopje, ki bode imelo dve nadstropji in bode mestu v okras. Prednja, proti cesti obrnena stran bode 66 metrov dolga, ob strani pa bodeta dva prizida. Pri zemlji bodo 3 učne sobane, telovadnica, knjižnica in stanovanje šolskega sluga: v I. nadstropji 3 učne sobane, knjižnica za profesorje, ravnateljeva pisarna, konferenčna soba, stanovanje ravnateljevo itd.; v II. nadstropji 4 učne sobane, risarska sobana, učna sobana za fiziko in naravoslovje, naravoznanski kabinet, fizikalni kabinet, laboratorij itd. Glavna fronta bode imela 13 oken, prizidka pa po 7 oken. — Načrt je izdelal g. inženjer Žužek v Ljubljani.

(V Šmartnem pri Litiji) šteje ondotna kmetijska podružnica letos 62 udov. Dohodkov je imela lani 186 gl., stroškov 119 gl. Predsednikom je bil na novo izvoljen župan Zoré.

(Radeška posojilnica), ki je še le lani prav delovati začela, razvija se osobito letos; imela je v dveh mesecih že 25.000 gl. prometa. — Za novo posojilnico v Zatičini na Dolenjskem se delajo že priprave.

(Zmrznil) je mej potom iz Radne v Studenc v krškem okraju, poštni sel Jožef Stopar iz Studenca. Našli so ga mrtvega v snegu. Pri sebi je imel še vsa pisma, mej njimi tudi denarno pismo s 592 gl. Bržkone je prejšnji dan na svojem službenem potu zavžil preveč pijače in obležal mej potom, ki je bil strašno slab tisti dan, namreč na pepelnico.

(Zeleno listje). Sredi zime in snega je bukova veja pognala na Mladevinah pri Krškem lepo razvito mlado zeleno listje. Zemlja in narava in drevje — vse bi se torej rado zopet pomladilo in oživelilo — le sneg, ta za letos pretežka in predebela mrzla odeja vse zavira.

(Krška kmetijska podružnica) je kupila v svojo stalno last 2 vinograde v bližini mesta. — Za razdelitev med vinogradnike bode dobila od vlade 50.000 vkoreninjenih trt in 40.000 reznikov ameriških. — V krškem okrajnem glavarstvu bode dobilo letos 123 vinogradnikov 20.000 gl. deželnega in državnega posojila.

(Iz Krškega). Občni zbor posojilnice je potrdil račun za l. 1894. in volil v načelstvo prejšnje gospode. Za dobre namene je daroval 50 gl., in sicer 40 gl. šolam krškega sodnijskega okraja, 5 gl. pedagogičnemu društvu in 5 gl. družbi sv. Cirila in Metoda. Načelstvo je v poznejši seji še določilo 20 gl. učencem — pevcem krške meščanske šole za obleko.

(Nova posojilnica) v Št. Jarneju na Dolenjskem je izvolila svojim predsednikom ondotnega župnika Fetih-Frankheima, namestnikom pa župana Poljanca.

(Na župnijo Dobovec) nad Radečami je umeščen kot upravitelj č. g. S. Šmitek.

(V Veliki Dolini) ob Savi na hrvaški meji, brani župnik Brulec trte zoper strupeno roso na ta način s prav dobrim vspehom, da jih pridno gnoji s hrastovo piljevino (s hrastovim žaganjem).

(Z Notranjskega) se nam poroča o strašanskem snegu, ki leži po vsej pokrajini na metre visoko. Blizo Snežnika ga je bilo za 3 metre na debelo; največ pa menda na Vojskem (Visokem) pri Idriji, namreč čez 4 metre. To bode treba obilno solčnih žarkov, predno bode izginila ta debela odeja.

(V Celovcu) se je ustrelil kancelist Weiss. — V Beljaku so zaprli železniškega uradnega slugo Bernardija zavoljo ponarejanja denarjev. — Pri Prevaljah se je podrl neki mlin na stope ter stlačil nekega mladenca, ki je v mlinu spal. — Koroška kmetijska družba je ustanovila poseben odsek za bučelorejo. — Pri Gospi Sveti so zasledili tri volkove, ki so pobegnili proti Radišam.

(Občinske volitve) so na Koroškem v mnogih občinah se izvršile na škodo Slovincem največ radi tega, ker so se učitelji za nemškutarsko liberalno stranko potegovali. Zalostno je

to, da so na Koroškem učitelji tako veliki neprijatelji slovenske narodnosti, dočim so drugod slovenski učitelji dobri narodnjaki.

(Iz Novakov pri Cerknem), dne 8. marca t. l. Hudo zimo imamo, kakoršne že mendane od leta 1876. Mraza je bilo 13,6. v kljub temu pa čez mero snega do poldrugi meter, po Davči pa polovico več. Nekatere hiše so popolnoma zametene. Raz strehe so kidali sneg, da nij strl poslopj. — Pošto jako neredno dobivamo. Do cerkve se z veliko težavo pride. Danes je zopet solnce. — Ta teden so volitve obč. starešinstva. — Družba sv. Mohorja se pridno širi pri nas, tako tudi slovenski listi.

(Na Voloskem) v Istri so pri občinskih volitvah zmagali Hrvatje.

(Z Dunaja) (70 letnica Navratilova.) Odlična družba slovanska se je zbrala 4. t. m. v dvorani „Slov. Besede“ na Dunaju, da proslavi sedemdesetletnico vrlega našega starine gosp. Iv. Navratila. Poleg venca dražestnih gospic in č. gospej bilo je tudi precej zastopnikov državnih in deželnih (štajerskih in kranjskih) poslancev, zastopniki čeških, hrvaških in slovenskih društev, najznamenitejši dunajski slovenski literatje, pa večina dunajskih slovenskih akademikov; — vseh gostov skupaj bilo je 140. — Po pozdravu g. Pukla ki je naglašal, da je „slovenski klub“ duševno središče dunajskih Slovencev, njegovi stebri pa Navratil, Stritar in Sezun, zapel je zbor „Slovenije“ Foersterjevo „Pobratimijo“. Dr. Murko je zatem označil slavljencevo mnogostransko delovanje. Ze leta 1843. je začel pisati v „Novice“, ustanovil in tri leta uredoval „Vedeža“, podpiral list „Slovenija“, pisal za Vodnikovo in Kopitarjevo spomenico, pomagal pri Bleiweisovih, Miklošičevih in Janežičevih in Sketovih berilih, bil sotrudnik pri različnih slovarjih, državnem zakoniku, slovenskih knjigah šol. zaloge, spisal priročno slovníško knjigo za sodnijske uradnike, proučeval slovenska narečja in si stekel velikih zaslug za slovensko sintakso; spisal je mnogo životopisov o slavni slovenskih možeh ter nabral velikansko narodnega gradiva. Navratil je bil in je sotrudnik skoro vseh slovenskih leposlovnih in znanstvenih listov in zbornikov. Ker je še čil in zdrav, nadajati se moramo, da spiše še marsikaj! — G. Navratil — navdušeno pozdravljan — se je zahvalil za prisrčno slavje ter znanim svojim humorom povedal par šaljevih prizorov iz svojega življenja. — Po dr. G. Ipavčevem zboru „Planinska roža“ (bariton jur. Dolenc) in četverospjevu „Slabo sveča je brlela“ je čustveno zapela gdč. M. Hessler (spremljal jur. O. Dev.) samospeve: „Na tujih tleh“, „Njega“ in „Kriknula lebedovka“. Nato je zaigral g. V. Vavpotič na citrah dve svoji skladbi in „Sarafana“; spremljal ga je jur. Dev. — Dr. Ferjančič je prečital zatem došle brzojavke: sinova iz Bosne, A. Koder iz Inomosta, dr. Glaser iz Trsta, dr. Celestin iz Zagreba, Svatec iz Litije, dr. Gregorin iz Trsta, Tomšič iz Prage, „Slov. Svet“ iz Trsta, prof. Levec, dr. Kolšek, „Slov. klub“ iz Celovca, družba v Badenu in metliški matičarji; poleg tega je došlo še mnogo pismenih pozdravov. Imenom društva pravnikov v Ljubljani je napil g. dr. Ferjančič, imenom spodnještajerskih Slovencev g. Drag. Hribar, imenom „Slov. Besede“ g. podpredsednik Kalandra, imenom dunajskih starejših Slovencev g. dr. Pajk, imenom „Slovenije“ jur. Gruntar, imenom Hrvatov jur. Haslinger in imenom „Danice“ med. Jankovič. — Ko so zapeli „Slovenijani“ pod vodstvom Devovim še poslednje točke (dr. G. Ipavec: „Savska“, H. Volarič: „Pomladanska“, A. Nedved: „Nočni stražar“ in „Ljubezen in spomlad“, H. Sattner: „Veseli zbor“), otvoril je dr. Ferjančič zabavni del, izročivši stoloravnateljstvo jur. Šviglju. Gdč. Jamnik je zapela s samospremljevanjem dijaški „Gaudamus“ in „Kje so moje rožice“. G. Navratil je povedal še par osoljenih dovtipov. Jur. Dev. je zapel imenitni solo z brenčočim in dromlajočim zborom: „Ta prekrasni vis-a-vis“ (nova je bila ta-le kitica: Na svetu je vse polno vraž, — Navratilček je pa naš!). Gdč. Hessler pa je zapela še Mantuanijev: „Izgubljeni cvet“. Tako smo se ločili s zavestjo, da smo danes proslavili moža, ki je v resnici stebur razvitka Slovencev.

(Podporno društvo za slovenske visokoolce na Dunaji) jelo je ravnokar šesto svoje

poročilo razpošiljati svojim udom, drugim rodoljubom z uljudno prošnjo, da naj bi se blagovolili tega društva spominjati bivši „Slovenijani“. V poročilu se posebno omenja slovenske požrtvovalnosti. Hvaležno se odbor tega društva spominja izrednih podpornikov in novih ustanovnikov: Gosp. dr. Gregorija Kreka, vseučiliškega profesorja in akademika v Gradcu, gospe Marije Murnikove in g. J. Bernard-a v Ljubljani. Prvi je društvu pristopil kot ustanovnik s 50 gl. Gospa Marija Murnikova je društvu volila 50 gl. in slednji J. Bernard pa 100 gl. Izmed starih ustanovnikov so društvu poklonili zopet znatne svote: Prevz. knez nadškof Al. M. Zorn v Gorici, premil. knez in škof dr. M. Napotnik v Mariboru, g. dr. Jernej Glančnik, odvetnik v Mariboru. — Velike podpore so društvu podelili deželni zbor kranjski, „Družba sv. Cirila in Metoda“, državni poslanci na Dunaju, sl. posojilnica v Mariboru itd., dalje g. A. Jurca, trgovec na Ptuj. Kranjski dež. poslanci so poslali mesto venca pokojnemu društvenemu poverjeniku Juriju Kraigherju 20 gl., g. prof. Jos. Stritar je daroval 20 iztisov knjižice „Etwas vom Peter Einsam“, g. Vekoslav Vavpotič na Dunaju, celi prvi natis „Sedem četverospjev“, J. Kogej neko nagrado. Mnogo podpor so društvu nabrali marljivi poverjeniki gg. France Dolenc, trgovec v Mariboru, vitez A. Globočnik, vladni svetnik in drž. poslanec, jur. Jak. Kogej, Jožef Kovač, c. kr. okrajni sodnik v Ilirski Bistrici, Peter Kraigher, trgovec v Postojini, Janez Munda, c. kr. okrajni živinozdravnik v Brežicah, Ivan Murnik, ces. svetovalec v Ljubljani, dr. Fr. Stor, odvetnik v Ljubljani, Tone Flis, knjigovodja na Vrhniki in tudi dr. G. Žmavc in vseučilišnika Fr. Mukič in Aleks. Šesek. Časniki „Sl. Narod“, „Slovenec“, „Domovina“, „Edinost“, „Mir“, „Slov. Svet“, „Südost. Post“, in „Laibacher Zeitung“ pa tudi „Ljubljanski Zvon“ so radi objavljali novice o tem društvu. Predsedniki in zastopniki akad. društva „Slovenija“, gg. Gruntar, Poljanec, Šesek in Zilih so društvu na razne načine koristili. — Nemila smrt je društvu vzela veliko dobrotnico gospo Marijo Murnikovo, mons. Fr. Kosarja, stolnega prošta v Mariboru, Jurija Kraigherja v Postojini in mons. Lovra Rutarja na sv. Gori pri Gorici. Vseh dohodkov l. 1894. je bilo 1565 gl. od teh pripada osnovni glavnici 227 gl. 40 kr. Vsa glavnica znaša sedaj 4472 gl. 38 kr. Društvo je lani med 48 velikošolcev v 289 slučajih 1479 gl. 30 kr. razdelilo in sicer v gotovini 858 gl. 5 kr. za obednice (a 25 n.) pa 671 gl. 75 kr. Med podpiranci je bilo: 21 juristov, 11 filozofov, 6 tehnikov, 5 veterinarcev, 4 akad. kiparji in slikarji in 1 agronom. Darove za to važno in prepotrebno društvo sprejema vč. gosp. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan itd. Dunaj I. Augustinerstrasse 7. J. Pukl.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) je pretrgal razpravo o kazenskem zakonu in začel razpravljati o novi davčni postavi. Razprava o slednji precej mirno in stvarno teče, vendar ni upanja, da bi se tako sprejela, kakor vlada želi. — Predložila je vlada tudi vlogo za dovoljenje, da se nekateri okraji od strani države zavoljo nastale revščine podpirajo. Med temi okraji se navaja tudi breški okraj. Naš poslanec Mihael Vošnjak s tovariši se je pritožil, zakaj poštno ravnateljstvo v Gradcu slovenskih krajevnim imen pri novih in starih poštah na Slovenskem v poštev in rabo ne jemlje. — V proračunskem odseku se je goriški poslanec dr. Gregorčič krepko potegnil za pravične narodostne odnošaje na Primorskem, zlasti za zboljšanje cestnih zadev in cestnih služnikov.

(Ministerstvo) se znabiti maje. To sklepajo iz tega, da je bilo pod predsedništvom cesarja samega ministersko posvetovanje. Dognati morata namreč ministerstvo in državni zbor prej ko prej volilno preosnovo in — rešiti celjsko vprašanje. — Radi tega pritiska ministerstvo na dotični odsek, ki ima razpravljati o volilni reformi, in skuša gledé celjskega vprašanja potolažiti Slovence, konservativce in liberalce. — Poljaki baje čutijo neko nevarnost in zato prav složno postopajo in se pri slovesnih kosilih navdušujejo. — Stvar je vsekako zamotana. Gledé Celja se utegne izrek vresničiti: Mali vzroki, veliki učinki.

(Na Dunaji) je bil te dni peti veliki zbor avstrijskih poljedelcev.

(Tirolci) so bili do cesarja prišli s poslanstvom, ki je v imenu deželnega zbora prosilo, da bi se pri vojaštvu bolje oziralo na krščansko življenje in dvoboj prepovedal.

(Silezijski Čehi) bodo imeli tako malo sreče pri vladi, kakor mi Slovenci s celjsko gimnazijo. V Opavi vzdržuje česko šolsko društvo česki gimnazij. Prosili so, da bi ga država prevzela, ali vsaj nekatere profesorje plačala. Toda temu se je deželni šolski svet v Opavi tako uprl, kakor se je štajerski deželni zbor zoper celjsko gimnazijo. — Menda vsem, Slovencem in Čehom, trosijo pesek v oči.

(V Zagrebu) je pretekli dni praznoval slavni hrvatski skladatelj pl. Zajec 50letnico svojega rojstva in 25letnico svoje plodovite umetne delavnosti.

(V ogerskem državnem zboru) se že dolgo posvetujejo o proračunu; stranke so zelo razdrte; da bi se zjedini, skušajo narodnostno vprašanje zatreti. Ne bo šlo!

(Povodnji na Ogorskem.) Iz raznih krajev na Ogorskem se poroča o velikih povodnjih, ker je nastalo južno vreme in poleg tega še dežuje. Škoda je velika.

Ogled po širnem svetu.

(V nemškem državnem zboru) se posvetujejo o postavi zoper prekucuhe, to je zoper ljudi, ki so veri, državi, rodbini in sploh človeškemu redu nevarni. Pa kakor se kaže, ne bode vlada z nameravano postavo prodrila, ker je presplošna.

(Francozi) so odposlali nove vojake na otok Madagaskar, kjer se jim je bila ondotna vlada uprla.

(Italija in Francija.) Mej tema državama vlada največja nezaupnost. Francozi sedaj delajo velike utrdbe, in to vznemirja italijanske vojaške kroge.

(Ruski minister unanjih zadev) je postal knez Lobanov, poslanec ruski na Dunaji.

(Po vsej srednji Evropi), zlasti pa na jugu je padlo veliko snega.

(Na otoku Kuba) v Ameriki, ki je last španska, je bruhnila krvava ustaja.

(Kitajci) bi vendar radi sedaj, ko so premagani bili, z Japonci sklenili mir. Poslali so svojega podkralja na Japonsko, da se bode o mirovnih pogojih ondi pogajal.

Dopisi.

Od sv. Ane nad Teharji. Jojmene, jojmene, to Vam je bila zima, gospod urednik! Saj se pa tako huđe tudi ne spominjam, čeravno sem že stara grča in jih imam precej na hrbtu. Zeblo me je, zeblo, da še zdaj imam trde ude; in veste gospod urednik, moj brlog je bil tako zasnežen, da se nisem mogel celo zimo ganiti iz njega, zato mi pa ne zamerite, da Vam tako dolgo nisem pisal.

Ko me je pred nekaj dnevi topel jug privabil iz brloga, gledal sem okoli in okoli, kako je že kaj po svetu; ko se pa po Teharjih oziram in gledam, kaj še kaj plemeniti Teharčani delajo sem od strahu skoraj ves trd postal. „Gromska toča kaj pa je to?“ Moj prijatelj Zepl leta od hiše do hiše, zdaj ga vidim v Štorah, zdaj pri Štiglicu (ki pa zdaj nič kaj lepo ne poje, ker se za Nemca štuli), vsega zamišljenega v pik asa, zdaj ga vidim zopet plaziti po hribih in čudno se mi zdi, da se nobene hiše, kjer vdove ali ženske kako posestvo imajo, ne izogne. In naš g. župan oče Kovač sopihajo po občini, kakor bi jih sapa silila in veliko bolj bleđi se mi zdijo, kakor lani v jeseni, ko sem jih zadnjokrat videl. In kresniški klopotec klopoče, kakor bi se že na trgatav pripravljal, in ko še v Štore pogledam, vidim kako ljudje glave stikajo, eden drugemu prikimajo in odkimavajo in delavci so mi povedali, da „direktor“ Jellek niso nič kaj dobre volje, in da zdaj neki ni dobro ž njim črešenj zobati. Kaj neki mora biti, si mislim, da je vse tako živo na slavnih Teharjih? To mi ne gre v glavo in mislil sem: Ej, ej, zdaj pa že svet ne bo več dolgo stal, ker so se take reči začele goditi na Teharjih!

Na to pa jo hitro mahnem k mojemu prijatelju Tončku. „Dober dan stara kost ga pozdravim. Povej mi no, kaj pa se je zgodilo na Teharjih, da je vse na nogah, kakor na vojsko pripravljeno?“ Lej ga no puščavnika, ali še tega ne veš? Zdaj pa vem da tvoj rešpetlin nič več ne velja, in da so ti v hudi zimi res možgani zamrznili, ker še tega ne veš! Volitve bodo, volitve — in mi smo se vzdignili zoper očeta Kovača in Zeplna in rekli: Ta dva nam več ne bota gospodarila. Veste g. urednik, da me je skoraj kap zadela, ko sem to slišal. O ti dragi Zepl, prijatelj moj, zato tako letaš okoli in se posebno ženskam dobrikaš, da bi pooblastila dobil, pa meni se zdi, da ti bo spodletelo; saj oni dan, ki si po Zvodnu podplate trgal, nisi nič kaj vesel bil; kaj si tako kisel obraz delal, ko si iz hiše neke posestnice prišel? Ali ti je dala pravega „esenca“ pokusiti? Dragi, meni se smiliš, ker svoje stare kosti tako po hribih „martraš“, zato pa poslušaj svojega prijatelja puščavnika in pusti ženske pri miru, drugače še znaš z burkljami v dotiko priti!

In oče Kovač nikar se preveč ne jezite! Na svetu je vse minljivo, vse se spremeni, tudi županski stoli se radi majejo in marsikteri pade ž njega, ko bi še najrajši na njem sedel. Vam pa tako ni več za to čast in če res ljudje nočejo vas imeti za župana, pustite jim to veselje, pa pridite k meni v brlog, skupaj bova veselo živela in pokoro delala za stare grehe, pa samo to vam povem Zeplna pa nočem, da bi ga seboj pripeljali, čeravno ga rad imam!

Z Bogom Tonček, pravim prijatelju, in hočem oditi. Ali Tonček me prime za roko in pravi: V nedeljo se bodo volilci zbrali pri g. Cajhnu, ali boš ti tudi prišel? Seveda, saj veš, da imam Slovence rad. To rečem in odidem.

V nedeljo pa grem k večernicam in potem jo hitro mahnem k Cajhnu. Stisnil sem se k peči, ker stare kosti rado zebe. To vam je bilo zborovanje kakor ga še Celjani „vkup ne spravijo“. Volilcev kot listja in trave in kako navdušenje je bilo, tega vam ne morem popisati. Govorili so nam č. g. kaplan da bi mi tudi brez Zeplna in Kovača lahko županili, za to jih pa tudi radi imamo, ker ne skrbijo samo za naš dušni, ampak tudi za časni blagor. Gospod dr. Dečko so nam razlagali, da nam Nemci niso bili nikdar prijatelji, da tudi štorski Nemeč Jellek ni naš prijatelj. In če sem prav videl skoz svoje očali ste tudi Vi g. urednik navdušeno govorili, da naj Teharčani pometejo stare odbornike razun enega in naj si izvolijo svoje domače ljudi. Tako je prav tudi jaz pravim. Volilci so pa tudi navdušeni, da je veselje; le ena misel obdaja vse: Občina mora priti v druge roke.

Pa še nekaj Vam moram na uho povedati. En večer sem se bil pri g. Susteriču na Teharjih zamudil, ker ima izvrstnega haložana. Ko si malo rebra podložim grem domu. Ko pa grem proti cerkvi, najdem sanke, konja in enega človeka v snegu, hitro spoznam očeta župana. „No oče župan, kako pa vi sem pridete? Ali ste obtičali? Ali bodo nocoj polnočnice, da se proti cerkvi peljate? Gospod kaplan pa že tudi spiyo, če bi morebiti hoteli kako sv. mašo najeti! Za.. za.. za.. zašel sem si, te.. te.. te.. teci po Zeplna, da me spravi iz snega. — V Celji smo ga... ga... pre... pre preveč vl... vleg... Na to vse tiho. Hitim po Zeplna. K sreči je še le ravno domu prišel. Srečno spraviva očeta župana na pravo cesto proti Štoram. Zepl mi pa reče nazadnje: „Puščavnik, to ti povem, da mi ja nikomur ne poveš, da so oče župan pobožni postali in celo po noči v cerkev hodijo“.

„Ej, Zepl, saj me poznaš, ali sem že kedaj kaj povedal, če ni bilo treba? Lahko noč.“ —

Ne bo dolgo, da pridem k Vam g. urednik, in takrat bodeva prebrala tista pisma, ki Vam jih je poslal teharski župan, da bi jih natisnili. Bog z Vami. Vaš puščavnik sv. Ane.

Mozirje. Tukajšni rokodelci so dne 17. februarja t. l. pri gosp. Antonu Goričarju priredili veselico s tombolo, s tem blagim namenom, da se čisti dobiček porabi domači šoli v korist. Zato so se dobitki, katerih je bilo lepo število, darovali čisto zastonj. Udeležba pa je bila tako številna, da so bili vsi prostori kar natlačeni. Videti je bilo, da hoče pač vsak, kateri le ko-

ličkaj more, pripomagati k tem večjemu vspehu veselice nekoliko po svoji moči. Prišli so skoraj vsi domači, pa tudi nekaj dragih gostov iz Rečice se je pridružilo. Razprodale so se vse karte, kolikor jih je bilo na razpolago in je bil znesek, ki se je na ta način za šolo dobil, precej izdaten. Človek bi pač sodil, da je denar, ki se tako rekoč po milodarjih zbere ter nameni ubogim in revnim otrokom, katerim bi se bila zanj kupila potrebna obleka, prost vsakih pristojbin. Vendar pa smo se morali, žalibog! prepričati, da temu ni tako. Nekdo iz trga — ustudno dovolj! — je baje celo stvar ovadil pri davčnem uradu v Celju in takoj je prišel davčni nadzornik preiskovat zadevo. Na podlagi te preiskave je ukazal da se mora plačati radi prestopka globe 24 gld. pa iz posebne milosti vzela je le 12 gld. Ta svota se je seveda izplačala iz dobička, katerega je vrgla veselica. Vsled tega se bode ubogim otrokom kupiti zamoglo ravno toliko manj obleke, kolikor bi se je bilo dobilo za 12 goldinarjev.

Da se je ta mali prestopki tako občutno kaznoval, je tukajšnje prebivalce kar osupnilo. Po sodbi vsakterega je ta kazen previsoka, zlasti, ker se je natančno pojasnilo, v kak namen se je priredila veselica. Nasledek tega pa bode, da se v prihodnje ljudje sploh ne bodo hoteli več udeleževati veselic, s katerimi bi se združil že kakoršnikoli dober namen. Vprašamo pa tudi, se li tako postopanje strinja z besedami tistih visokih c. kr. uradnikov, ki vedno prigovarjajo, da se naj že kakorkoli zbirajo doneski, da se otrokom kupi potrebna obleka in se jim oskrbi tudi opoludanska topla jed.

Pa tudi vsaka ljubezen do bližnjega in iz nje izvirajoča radodarnost se mora po tako strogem postopanju c. kr. uradnikov, v človeških srcih zamoriti, kajti če ljudstvo, katero že itak dovolj visoke davke plačuje, vidi, da se obdačijo tudi milodarovi, zbrani za vboge in zmerzujoče domače otroke, tedaj v prihodnje gotovo ne bodo hoteli več v tak namen darovati niti vinarja! Sicer se je pa cela veselica kaj dobro obnesla in je tudi blaga družba sv. Cirila in Metoda dobila mali prispevek. Tudi napivalo se je domačim rokodelcem in drugim navzočim gostom.

Največje navdušenje pa je vzbudila napitnica na čast našim poslancem, ki so se vendar enkrat toliko ujunačili, da so zapustili deželni zbor. Nadejamo se, da bodo tudi nadalje naše koristi in pravice zastopali s tako moško odločnostjo, kakoršno so bili ravnokar pokazali. Potem, in le potem bodo tudi povsod pri nas uživali vse spoštovanje.

Videm in njegovi sosedje. Nam že predobro znani Bračko namerava dokazati svetu, da je nedolžno jagnje, in mož se najbrž ne moti, ker sodi le po svojem ovčjem oblačilu. Lahko si mislim, vlc. gosp. urednik, da ste veseli njegove dobre volje, da ga sedaj pustite v miru, da pa odmerite temu dopisu v Vašem za slovenski Štajer neobhodno potrebnem listu nekoliko prostora, kjer bi se še drugi ogreli in prebudili iz zimskega spanja. Danes opominjamo resno, pozneje bodemo pa grajali brezobzirno!

Tukaj ob Savi bila je včasih burja, kakor na Krasu, in ni čuda, da sta zanesla samoglavna zimska gospodarja, ostrí ogršček in mrzli sever, prejšnja leta in to zimo na nekatere slovenske može veliko dlak germanskih volkov in medvedov. Nadejam se, da se bodo posmodile te kocene pri Vaši uredniški peči, ki deli vsem mlačežem blagodejno gorkoto, da z nova ožive drveni udje. Vsekako se bodo lahko čudili drugi neimenovani, ki ne poznajo ljubezni do materinega jezika, ker nismo zabeležili njihovih grešnih imen. Priporočili bi tudi te, a niso vredni v zimskem času toplote; bili bi le za kurjavo. Morebiti se poboljšajo v postnem času, in potem ne bo treba v pasjih dnevih krotiti videmske in rajhenburške sodrge, ki o vsaki priliki in nepriliki čivka, kakor lačno, še na pol golo pišče svoj „tejč, tejč“ in zabavlja na miroljubne Slovence, ki jo krmijo iz nespametne usmiljenosti. Čivka, pravega glasu jej manjka, govoriti ne zna, se le sili in napihuje, kakor kača, kedar požira žabo, jezik se jej zapleta v nemščini, kakor rep kravi, ko se pase v leščini; lepe slovenske govorice, katero edino zna, se pa boji, kakor tat orožnika. Od vseh onih

88, kateri so zapisali — da so jih šteli ne moremo reči — pri zadnji ljudski „štetvi“ na Vidmu in Rajhenburgu, ni več pravičnih Nemcev, kakor je bilo pravičnih ljudi v Sodomi in Gomori. Mnogo je med temi Nemci takih, katere drugi pozivajo sem in tja po svoji lastni volji. Da jih ni sram! Dragi rojaki! Ne kupujte ničesar pri njih, in ne bodo nas več zasramovali. Ujci se derejo le v vodi, na suhi brni ne. Prave Nemce, ki nas ne zatirajo, spoštujemo tudi mi, a takih tukaj ni, in ako so, sta le dva!

Vidmu obeta se zlata bodočnost. Dekanijo je že dobil, in sedaj se morebiti ustanovi tukaj — slovenska gimnazija! Nič smešnega!

Ako se je drugim občinam ponujala, zakaj bi je Videm ne dobil, ne prosi za njo? Tako najbrž modruje obč. zastop, ker še ni odposlal peticije za ustanovitev slovensko-nemške nižje gimnazije v Celji. Oni v Rajhenburgu pa si mislili: „Ne boš jaka! Mi smo tržani, mi jo dobimo. Učenci bodo lahko stanovali v starem gradu, in hrana jim bo po volji, ker bo tukaj tovarna za sladko čokolado, katere se še profesorji ne bodo branili“. Učene glave, kako skrbe za čast že tako slane „Limberce!“

Zdolani bi se oglasili, pa se nočejo zameriti svojim sosedom, še manj gospodom v Brežicah, razun tega imajo dovolj drugih skrbi, kako bi n. pr. očrnil v listu domačine. Častni posel! G. župan stanuje nekje ob meji sromljske župnije, ki je že davno odposlala peticijo, in mislili smo, da mu prinese veter iz Sromlj kako srečno misel. Varali smo se. Čudno, da ni človeka na Zdolah, ki bi hotel stvar pojasniti obč. zastopu, vsaj nasprotoval gotovo ne bi nikdo, ker je župnija popolnoma slovenska, uradovanje je pa nemško, „da ni zamere v Brežicah“; tako pojasnjuje g. župan. Nič boljše ni do sedaj v Artičah. Vrli dopisnik g. Č. je obljubil v „Slov. Gospodarju“, da bodo „v kratkem“ odposlali peticijo, čakamo pa že dolgo. Nikakor ne zvrčamo krivde na njega, mislimo pa, da bi smel novi g. obč. predstavnik pokazati v dejanji, da zasluži hvalo, ki se mu je pela tako rano. Upamo, da bodo Artičani kmalu začeli slovensko uradovati.

Da zvežemo klobaso, pojdemo v Staro vas, kjer stanuje naš g. župan. V vasi Videm ga nimamo, cedijo se sicer sline po tej časti trem nemškutarskim možicelnom, pa grozdje je še prekislilo. G. M. je bil vedno znan kot vrli narodnjak, odkar pa županuje, ogiblje se vsega, kar bi pognalo videmskim puranom kri v glavo. Da bi vedel, da se mu za hrbtom zaničljivo posmehujejo oni, ki se mu dobrikajo pri polnem kozarcu, se najbrž ne bi bal vsake zamere. Gosp. župan! Ne zanemarjajte svoje narodnosti radi hinavskih besedi! Slovenski obč. odborniki! Pokažite, da ste neodvisni od onih, katere redite vi in vaši sosedje, začnite slovensko uradovati! Ponosna sme biti vsaka občina, ki na ta način pokaže, da se noče več hlapčevsko klanjati nemškemu uradnikom. Slednjič Vi, g. župan v Rajhenburgu! Pokažite sedaj, da ste prijatelj Slovincem! Uvedite tudi slovensko uradovanje, katero gotovo vsak slovenski obč. odbornik želi, če bi bilo tudi treba plačevati pisarja. Vsled Vaše nebržnosti bi Vam bili nemškutarji zvesti, Slovinci bi se pa in se bodo v tem slučaju Vam odtujili. Želimo, da dobi kmalu Vaš „Restauration“ slovensko obliko ali slovenski napis. Tedaj se bodo pri Vas radi oglašali Slovinci, in obiskoval Vas bode z večjim veseljem tudi savski ribič.

Iz Zadredočke doline. Občina Kokarje v gornjegraškem okraju je imela na tolsti četrtki volitev novega obč. odbora. Zmagala je popolno Zadredočka dolina. Razun enega Savinjca, so vsi odborniki za Dretjo. To nas tembolj veseli, ker vemo, da bode novi odbor v vsakem obziru gledal na korist občine, posebno pa za povzdigo ceste za Dretjo svojo dolžnost popolnoma spolnil in z vso strogostjo gledal na to, da se ista v kratkem v tako dober stan spravi, da zamore okrajni odbor svojo obljubo, jo sprejeti za okrajno cesto, faktično tudi izvršiti. Potem se bo pokazalo, kakšen blagor je za dolino, koder vodi dobra okrajna cesta. Kar bo vsak posameznik za cesto storil, to bode stokrat pozabil, ko bo videl, kako se vsestransko razcvita Zadredoška dolina in kako enemu ali družemu ravno dobra cesta dobiček prinaša. In kedo bo imel največji

dobiček, če se sprejme sedanja obč. cesta okrajnim cestam? Odgovor je kratek: **O b č i n a s a m a!** Koliko mora sedaj izdati vsako leto za ceste, moste, vodotoke, cestnarje itd. Vsi ti stroški bodo naenkrat prenehali in občina bode lahko dihala zanaprej.

Savinjski oddelek občine Kokarje pa te drobte občini ne privoščijo, na vse kriptlje si prizadevajo ovreči v začetku označeno volitev. Vprašamo le, kaj pa cesta na Brdo, katero ste osnovali pod svojim županovanjem, in ki bo požrla, če smo prav podučeni 400 gld.? Taka zakotna cesta, ki nima nobenega pomena za blagor občine, sme občino v novi dolg tirati, cesta za Dretjo, ki občine niti vinarja stala ne bo, ker se bo vse delo s tlako vršilo, pa naj ostane blatna in najslabša občinska cesta. Ste li tako kratkovidni? —

Kmalu po volitvi namreč smo videli dva možaka Savinjca stopati po Gornjemgradu in iskati pravdnika, ki bi jima izdelal pritožbo o vršeči se volitvi. Dobila sta ga in pritožbo odposlala na svoje mesto. Mi bi se temu nič ne čudili, ko bi ta dva prima rekurenta ne bila udeležena volitvene komisije. Torej sama zoper sebe delata pritožbo? No, se že morata za malo šteti, ako se zoper lastno dejanje pritožujeta. Sicer je lepo, če je človek ponižen in če večkrat reče: mea culpa — —, ali da tako veljavni može takó malo na svojo čast gledajo in sami sebe pri c. k. namestniji z blatom ometavajo in sami sebi grob kopljejo, tega bi ne bili verjeli.

No, zato bo pa tudi rešitev te pritožbe, — upamo vsaj — tako iztekla, kakoršno rekurenta povsem zaslužita. Seveda pričakujeta le dobro in vse drugače, kakor mi mislimo, ter to tudi obešata na veliki zvon, tako, da že vrabci na strehi prijaznega in tihega trga onkraj Savinje čivkajo mrtvaško pesem naši volitvi in tisti, ki imajo časa v izobilji jih poslušajo, ter s hripavim glasom krokaajo za njimi. Pa le polagoma, prihranite svojo (ne) vednost vol. postave za sé in za svojo volitev, če ste sploh opravičeni voliti. — Ne gasite tam, kjer vas prav nič ne peče. — No, če pa res propademo, nič ne dé, saj smo zopet pripravljeni vsi priti na volišče, vsi; od Šmartna do Nazareta! Živela Zadretja! O izidu pritožbe Vam obljubim poročati.

Jarenina pri Mariboru. (Slomšek, neumrljivo ime pri Slovincih). Ime Slomšek napaja mi srce z nepopisljivo gorečnostjo, navdušenostjo in ljubeznijo, vedoč nevenljive zasluge tega preblagega narodnega buditelja, glede mile nam slovenske domovine. Med imeni zaslužnih mož, ki so vsikdar in povsod vedeli vspešno zastaviti besedo in pero na čast in v prosveto slov. naroda, zrcali se tudi ime onega preblagaga narodnega buditelja, kojega zibelka — to je nam sveto ime Slomšek. Že davno krije črno krilo matere zemlje preblago srce, pa njegova ljubezen do nas Slovencev prešinja še zdaj srca vseh slovenskih rodoljubov. Blagor vam dragi Slovinci, ki ste imeli priložnost sititi svojo dušo z živimi besedami iz Slomškovih ust in napajali svoje oči s pogledom v Slomškov obraz. Slomšek so umrli ter po telesu minuli med nami ali njihova dela delujejo v blagor Slovencev naprej. Blagi spomin blagega dobrotnika, kakor so bili Slomšek, ostane pa v srcih vseh Slovencev tudi po smrti nezvenljiv. To se je pokazalo tudi pri odkritju Slomškovih slik na dan 17. svečana v Jarenini. Bila je to svečana veselica, kakoršne se še Jareninčani ne spominjajo. Od blizu in daleč prihiteli so odličnjaki in kmeti, da bi videli priljubljeni obraz svojega nepozabljivega prijatelja in slišali besedo o njem. Nepopisljiva navdušenost je napolnjevala mnogobrojno množico, pri krasno donečem slavnostnem govoru veleučnega gosp. dr. B., ki se je blagovoljno potrudil, podati našemu slovensko-goriškemu občinstvu res uzorno življensko sliko tega narodnega velikana; do vrhunca pa je navdušenost vskipela, ko je gospod govornik podoben odkril ter je občinstvo ginljivo zrló v milo-ljubeznivo-prijazni Slomškov obraz. Ko je godba odsviralá Slomškov koračnico in so mariborski pevci odpeli „Veselja dom“, se je gotovo vdal vsak govornikovemu pozivu: „Storiti nocoj prisego, vedno po „Slomškovem“ načelu: Vse za vero, za materni jezik in za cesarja!“ delovati. Zelo radostno so

Poštna in brzojavna odpraviteljica

išče službe na Štajerskem. — Več pove upravnistvo tega lista. (31) ?-3

Naznanilo in priporočba.

Spodaj popisani si usojam naznaniti slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da sem otvoril svojo novo

ključarsko delavnico

v Celji, na Bregu št. 18 (v občinski hiši).

Prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela bodi si okove za okna ali vrata; izdelujem razna štedilna ognjišča, prevzamem vodovodne naprave, kakor tudi popravila bodisi v mestu ali na deželi.

Napeljujem strelivo na stolpih, dimnikih ali privatnih poslopjih.

Osobito se priporočam za umetna ključarska dela.

Naprave vrtno, cerkvene ali predaltarske železne ograje. Umetno izdelana železna vrata, kakoršnih koli slogov itd.

— Vse po najnižjih cenah —

Za dobra in trpežna dela jamčim.

Nadjačo se mnogobrojnega naročila beležim

z odličnim spoštovanjem

Iv. Rebek

(68) 10-10

ključavničar.

Zacherlin

deluje čudovito! Mori — kakor nobeno drugo sredstvo — vsakovrstne žuželke, za to tudi po celem svetu kot jedino enake vrste slavno in priznано. — Njegova znamenja so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

(46) 12-1

Celje:	Traun in Stiger	Planina:	R. Grossler
	Alojzij Walland		Lud. Schescherko
	Viktor Wogg		F. Wambrechtsteiner
	Fran Janesch	Gornji grad:	Jakob Božič
	Milan Hočevar	Pollčane:	Ferd. Ivanus
	Ferdinand Pellé		A. P. Krautsdorfer
	Josip Matič		Anton Schweiß
	Anton Ferjen	Pristova:	And. Suppanz
	Friderik Jakovitsch	Brežice:	Fran Matheis
	L. Leo Hannak		Varlec & Umek
	Karol Gela, lekarna	Rajhenburg:	L. Rainhofen
	Fran Zangger	Zalec:	Adalb. Globočnik
Vransko:	Ivan Pauer	St. Jurij:	J. F. Schescherko
Konjice:	Jurij Michay		Fran Kartin
Vojnik:	Fr. Zottl	St. Lovrenc:	Eliza Turin
Hrastnik:	Alojzija Bauerheim	Šmarje:	Josip Wagner
	Konsumno društvo	St. Paul:	Norbert Zanier
	Josip Wouk	Trbovlje:	Konsumno društvo
Ljubno:	Fr. H. Petek		J. M. Krammer
Sevnica:	A. Fabiani		Fran Pollak
	S. F. Schalk		Rob. Stenowitz
	Ludovik Smole	Vitanje:	Anton Jaklin
	Zwenkel & Cmp.	Velenje:	Karl Tischler

Najboljše za steniče, bolhe, kuhinjske golazni, mole, živalske parasite in dr.

Molitvene bukvice

priprosto, kakor tudi v najfinjih vezih, po vsakoršni ceni pri

Dragotin Hribar-ju v Celji

Posebno opozarjamo preč. g. katehete in duhovščino na velik izbor molitvenikov za šolarčke, kakor tudi odrasle.

Učenec

za trgovino, ki ima primerno izobražbo sprejme se takoj. — Kje, pove Dragotin Hribar v Celji.

Hranilnica in posojilnica na Ljubnem

vpisano društvo z neomejenim poroštvom.

Bilanca

Tek. št.	Imetje	Znesek		Tek. št.	Dolg	Znesek	
		gld.	kr.			gld.	kr.
1	Inventar	166	37	1	278 društvenih deležev	1390	—
2	Posojila na dolžna pisma	9270	—	2	Hranilne vloge	9316	—
3	Vrednost še ne vporabljenih tiskovin	182	6	3	Kapitalizovane obresti	48	85
4	Gotovina 31. decembra 1894	1596	54	4	Za leto 1895 predplačane obresti	131	92
				5	Rezerni zaklad:		
					a) ustanovna . . . . . gld. 126:50		
					b) pristopnina . . . . . „ 138:—	264	50
				6	Čisti dobiček	63	70
	(42) 1	11214	97			11214	97

Posojilnica v Celji

registrovana zadruga z neomejeno zavezo — Vorschussverein in Cilli, reg. Genossenschaft mit unbeschr. Haftung

Bilanca

Aktiva

Pasiva

	Aktiva		Pasiva	
	gld.	kr.	gld.	kr.
1. Račun inventarja: Stanje 31. decembra 1894 po odbitku 10%	459	48	1. Račun deležev: Stanje glavnih deležev 31. dec. 1894 gld. 12900—	—
2. „ posojil: Stanje 31. decembra 1894	913291	11	Stanje opravnih deležev 31. dec. 1894 „ 24859—	37759
3. „ naloženega denarja v raznih denarnih zavodih: Stauje 31. decembra 1894	202466	47	2. „ hranilnih vlog: Stanje 31. decembra 1894 gld. 1065006:13	—
4. „ vrednostnih listin: Stanje 31. decembra 1894	972	50	Kapitalizovane obresti za leto 1894	38327:23
5. „ poštne hranilnice: Stanje imetja 31. decembra 1894	2203	12	3. „ raznih obresti in dividende: Za leto 1895 predplačane obresti od posojil	6587
6. „ pro diversi: Predplačani ekspensari 31. decembra 1894	700	17	Nevzdignjena dividenda od deležev 31. decem. 1894	1290
7. „ nerabljenih knjžic in tiskovin: Vrednost 31. dec. 1894	208	50	230	—
8. „ raznih obresti: Zaostale obresti od posojil 31. dec. 1894	21198	93	4. „ dolgov: Vknjižen dolg na hiši	—
Nevzdignjene obresti od v raznih denarnih zavodih naloženega denarja pro 1894	7044	94	5. „ hiš: Za leto 1895 predplačana najemnina od hiše v Rotovski in Graški ulici št. 1 in 2 v Celji	21
Nevzdignjene obresti pri poštini hranilnici pro 1894	32	07	Za leto 1895 predplačana najemnina od hiše na Ljubljanski cesti št. 1 v Celji	22
Nevzdignjene obresti od vrednostnih listin 31. decembra 1894	52	50	6. „ splošne rezerve: Stanje 31. decembra 1894	6000
9. „ splošne rezerve: Stanje splošne rezerve naložene na lastno hranilno knjžico št. 2696 dne 31. dec. 1884	6000	—	7. „ posebne rezerve: Stanje 31. decembra 1894	65488
10. „ hiš in stavbe: Vrednost hiše v Rotovski in Graški ulici št. 1 in 2 v Celji 31. decembra 1894	37956	04	8. „ dobička in zgube: Čisti dobiček leta 1894	15173
Vrednost hišnega inventarja po odbitku 10% 31. decembra 1894	99	45		
Vrednost hiš in stavbenega prostora na Ljubljanski cesti št. 1 v Celji, 31. decembra 1894	25788	19		
Izdatki za novo stavbo do 31. dec. 1894	4546	47		
11. „ blagajne: Gotovina 31. decembra 1894	12686	46		
Skupaj	1235906	40	Skupaj	1235906

(41) L